

Číslo jednací: 11Co 149/2015 - 127

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Lubora Veselého a soudkyň Mgr. Lucie Králové a JUDr. Markéty Čermínové ve věci žalobce : **Biskupství brněnské**, IČO: 00445142, se sídlem Brno, Petrov 269/8, zast. JUDr. Františkem Severínem, advokátem se sídlem Brno, Elišky Machové 41, proti žalované : **Čechotrust, a.s. v likvidaci**, IČO: 45474001, se sídlem Brno - Veveří, Šumavská 524/31, o určení vlastnictví, k návrhu na vydání předběžného opatření, o odvolání žalobce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 11. února 2015, č.j. 28 C 833/2013-98.

t a k t o :

Usnesení soudu I. stupně se potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným usnesením soud I. stupně zamítl návrh, aby správce konkursní podstaty žalované byl povinen zdržet se zcizení nemovitosti – domu č.p. 1226 na pozemku parc.č. 1790 a pozemku parc. č. 1790, vše v k.ú. Nusle, obec Praha, zapsáno v katastru nemovitostí vedeném u Katastrálního úřadu pro hl.m.Praha na LV č. 603 do doby nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě na určení vlastnického práva žalobce vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp.zn. 28 C 833/2013. K odůvodnění rozhodnutí uvedl, že nejsou dány podmínky pro nařízení předběžného opatření ve smyslu § 102 odst. 1 o.s.ř., neboť je řízení přerušeno ze zákona, když insolvenční správce (který za žalovanou jedná, ale v dané věci není účastníkem řízení), nepožádal o pokračování řízení, není dostatečně osvědčena aktivní legitimace žalobce, neboť Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem č.j. 34 Cm 122/2008-309 žalobu žalobce na vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty žalobce a tento rozsudek byl Vrhelním soudem v Olomouci nepravomocně potvrzen, je „otazná“ existence naléhavého právního zájmu žalobce v řízení o určení vlastnictví za situace, kdy žalobce je jako vlastník předmětných nemovitostí zapsán v katastru nemovitostí. Insolvenční správce není též účastníkem řízení, přičemž podle § 76 odst. 2 o.s.ř. lze třetí osobě uložit povinnost jen tehdy, je-li to nutné pro splnění povinnosti uložené účastníkovi; třetí osobě nelze uložit povinnost k plnění, ale jen takovou povinnost, která představuje součinnost při splnění povinnosti účastníka. V projednávané věci nebyly splněny podmínky pro uložení povinnosti třetí osobě.

Proti tomuto usnesení podal přípustné a včasné odvolání žalobce z důvodu uvedeného v ustanovení § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř.. Namítá, že dle informací dostupných z portálu

infosoud.justice.cz je v řízení pokračováno a i kdyby řízení bylo přerušeno, trvá na vydání předběžného opatření, neboť má za to, že jeho vlastnické právo je počináním správce konkursní podstaty ohroženo, neboť nemovitosti v jeho vlastnictví jsou zapsány v soupisu konkursní podstaty žalované. Žalobce nevidí žádný důvod k pochybnostem o své aktivní legitimaci, neboť ačkoli je uveden v katastru nemovitostí jako vlastník předmětných nemovitostí, byly tyto zapsány do konkursní podstaty. Naléhavý právní zájem je nepochybně dán, neboť ve výpisu z katastru nemovitostí je uvedeno omezení vlastnického práva – „zapsáno do soupisu konkursní podstaty“, a spočívá v tom, že určením vlastnického práva žalobce bude nepochybně, že nemovitosti nemohou tvořit a tvořit konkursní podstatu žalované a nemohou být správcem konkursní podstaty zpeněženy. Komplikace, které by mohly nastat, vyplývají ze samé podstaty sporu, neboť by mohlo dojít k prodeji nemovitostí ve smyslu zpeněžení konkursní podstaty a tím i k nevratnému zásahu do vlastnických práv žalobce, který za své vlastnické právo bude bojovat i cestou dovolání. Proto jsou dány podmínky pro nařízení předběžného opatření. Ačkoli správce konkursní podstaty žalované není účastníkem tohoto řízení, je nepochybně v souladu s § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Sb., ve znění účinném k prohlášení konkursu, osobou oprávněnou nakládat s nemovitostmi a činit související právní jednání za žalovanou. Proto byl návrh na nařízení předběžného opatření podán tak, aby správce byl povinen zdržet se zeizení předmětných nemovitostí, neboť žalovaná k tomu není oprávněna. Obavě zpeněžení nemovitostí se žalobce snaží zabránit právě nařízením předběžného opatření. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že návrhu na vydání předběžného opatření vyhoví.

Své odvolání žalobce dále doplnil podáním ze dne 24.2.2015, k němuž připojil písemné vyhotovení rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20.1.2015, č.j. 10 Cmo 15/2014-366, a podáním ze dne 5.3.2015, v němž uvedl, že u Obvodního soudu pro Prahu 2 se domáhal též nařízení předběžného opatření ohledně nemovitostí v k.ú. Vinohrady ze stejných důvodů jako v projednávané věci a jeho návrhu bylo usnesením ze dne 27.2.2015, č.j. 18 C 422/2014-134, vyhověno. V rámci sjednocení rozhodovací praxe soudů proto požádal o nařízení předběžného opatření.

V projednávané věci jde o návrh na nařízení předběžného opatření ve smyslu § 102 odst. 1 o.s.ř. po zahájení řízení, k němuž došlo dne 28.8.2008 na základě žaloby žalobce směřující proti správci konkursní podstaty žalované Ing. Vladimíru Neznalovi na vyloučení předmětných nemovitostí ze soupisu konkursní podstaty žalované a určení, že jejich vlastníkem je žalobce, podané u Krajského soudu v Brně. Proto se pro řízení i po 1.1.2014 ve smyslu čl. II bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb. použije zákon č. 99/1963 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. před 1.1.2014) – dále jen „o.s.ř.“.

Odvolací soud tedy podle § 212 a § 212a o.s.ř. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 293/2013 Sb. (dále jen „o.s.ř.“) přezkoumal napadené usnesení soudu I. stupně, aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Odvolací soud se nejprve zabýval tím, zda řízení ve věci není přerušeno, jak uvedl soud I. stupně.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 23.října 2007, č.j. 24 K 39/2007-58, byl prohlášen konkurs na majetek žalované a konkursním správcem byl ustaven Ing. Vladimír Neznal. Účinky konkursu nastaly dne 23.10. 2007. V projednávané věci bylo řízení zahájeno až dne 28.8.2008, tedy po prohlášení konkursu, a proto nemohlo dojít k přerušení řízení

ve smyslu § 14 odst. c) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Prohlášením konkursu však ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona přešlo oprávnění nakládat s majetkem podstaty na správce.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 7. září 2009, č.j. 34 Cm 122/2008-40, bylo řízení na základě shodného návrhu účastníků dle § 110 o.s.ř. přerušeno, toto usnesení nabylo právní moci dne 26.9.2009 a dne 22.9.2010 žalovaný – správce konkursní podstaty navrhl pokračování v řízení. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15. listopadu 2010, č.j. 34 Cm 122/2008-60, které nabylo právní moci dne 15.12.2010, bylo řízení na základě shodného návrhu účastníků dle § 110 odst. 1 o.s.ř. přerušeno a dne 9.11.2011 podal žalovaný – správce konkursní podstaty návrh na pokračování v řízení. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 11. ledna 2012, č.j. 34 Cm 122/2008-43, které nabylo právní moci dne 4.2.2012, bylo řízení ve smyslu § 110 odst. 1 o.s.ř. na základě shodného návrhu účastníků přerušeno a dne 14.1.2013 podal žalobce návrh na pokračování v řízení. Následně byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 20. srpna 2013, č.j. 34 Cm 122/2008-131, návrh žalobce na určení vlastnictví předmětných nemovitostí vyloučen k samostatnému řízení a Věcní soud v Olomouci usnesením ze dne 15. října 2013, č.j. Ncp 1102/2013-64, rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci o určení vlastnického práva je příslušný okresní soud s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Obvodnímu soudu pro Prahu 4. Obvodní soud pro Prahu 4 usnesením ze dne 14. ledna 2013, č.j. 28 C 833/2013-67, řízení přerušil do pravomocného skončení řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp.zn. 43 C 175/2006 podle § 109 odst. 2 písm. c) o.s.ř. s tím, že v uvedeném řízení bude řešena otázka zásadního významu pro rozhodnutí soudu v této věci, usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. března 2014, č.j. 11 Co 81/2014-73, však bylo toto usnesení zrušeno a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení, který o přerušení řízení již nerozhodl. Podáním ze dne 6.6.2014 žalobce navrhl, aby do řízení namísto žalovaného správce konkursní podstaty úpadce Čechotrust, a.s. v likvidaci JUDr. Vladimíra Něznala vstoupila společnost Čechotrust, a.s. v likvidaci. Usnesením ze dne 10. října 2014, č.j. 28 C 833/2013-89, které nabylo právní moci dne 30.12.2014, soud I. stupně připustil, aby do řízení na místo původního žalovaného nastoupila společnost Čechotrust, a.s., v likvidaci.

Z výše uvedeného vyplývá, že řízení není přerušeno ve smyslu § 110 o.s.ř. ani ve smyslu § 109 odst. 2 písm. c) o.s.ř. a k přerušení řízení nedošlo ani na základě vstupu samotného úpadce do řízení, neboť prohlášením konkursu úpadce neztratil způsobilost být účastníkem řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do podstaty, ani způsobilost procesní (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.11.2006, sp.zn. 29 Odo 765/2005). Z ustálené soudní judikatury se však podává, že je-li po prohlášení konkursu podána žaloba proti úpadci, týkající se majetku konkursní podstaty úpadce, musí ji soud zamítnout, a to z důvodu nedostatku pasivní věcné legitimace na straně žalovaného (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.7.2008, sp.zn. 26 Cdo 4364/2007).

Podle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímne upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření. Podle § 75c odst. 1 písm. a) o.s.ř. nepostupoval-li podle § 75a odst. 1 nebo podle § 75b odst. 2, předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímne upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením. Podle § 76 odst. 2 o.s.ř. lze předběžným opatřením uložit povinnost někomu jinému než účastníku jen tehdy, lze-li to na něm spravedlivě žádat.

V projednávané věci se žalobce návrhem ze dne 26.1.2015 domáhal nařízení předběžného opatření, kterým by v řízení vedeném proti samotnému úpadci na určení vlastnictví domu č.p. 1226 na pozemku č.parc. 1790 a pozemku č. parc. 1790 v k.ú. Nusle, obec Praha, bylo správci konkursní podstaty úpadce uloženo zdržet se zeřízení těchto nemovitostí na podkladě skutkových tvrzení, že správce konkursní podstaty je sepsal do konkursní podstaty úpadce, ačkoli v katastru nemovitostí je jako jejich vlastník uveden žalobce, přičemž žaloba žalobce na jejich vyloučení z konkursní podstaty byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 13.1.2014, č.j. 34 Cm 122/2008-309, jež byl potvrzen rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20.1.2015, a proto je třeba zatímne upravit poměry účastníků do pravomocného rozhodnutí žaloby o určení vlastnictví, když řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty mělo být přerušeno do rozhodnutí sporu o určení vlastnictví, a žalobce hodlá podat proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci dovolání. Pokud by nemovitosti byly prodány a v řízení o určení vlastnictví by žalobce byl úspěšný, došlo by ke komplikované situaci, již se žalobce snaží předejít návrhem na vydání předběžného opatření.

Z výše uvedeného vyplývá, že ve věci nelze předběžné opatření nařídit z důvodu obavy, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, neboť rozhodnutí o určení, že žalobce je vlastníkem předmětných nemovitostí, jehož vydání se žalobce ve věci samé domáhá, nemůže být v občanskoprávním exekučním řízení vykonáno (k tomu srovnej Drápal, I., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád II Komentář, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, 2068 s.). Nařízení předběžného opatření tak přichází v úvahu pouze z důvodu potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků (k tomu srovnej § 102 odst. 1 a 3 o.s.ř.), kterou je nutné posuzovat ve vztahu k nároku, který je uplatněn ve věci samé. Tímto nárokem je určení vlastnického práva žalobce k předmětným nemovitostem za situace, kdy žalobce je jako jejich vlastník zapsán v katastru nemovitostí, v němž je vyznačena poznámka, že nemovitosti jsou zapsány do soupisu konkursní podstaty (viz informace o pozemku, kterou měl k dispozici před vydáním napadeného usnesení soud I. stupně a k níž tak odvolací soud může ve smyslu § 75c odst. 4 o.s.ř. přihlížet), přičemž tohoto určení se žalobce domáhá vůči úpadci. Judikatura je ustálena v názoru, že vzhledem k ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 328/1991 Sb. není úpadce ve sporech o nárocích, které se týkají konkursní podstaty, včetně žalob o určení vlastnického práva, nadále věcně legitimován, neboť jeho věcná legitimace přešla na správce (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.5.2011, sp.zn. 22 Cdo 2191/2009). Žalobě ve věci samé směřující proti úpadci tak bez dalšího není možné vyhovět pro nedostatek jeho pasivní věcné legitimace. Za této situace proto nelze dospět k jinému názoru, než že potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků (byť uložením povinnosti správci konkursní podstaty úpadce) ve vztahu k nároku ve věci samé, jemuž nemůže být z vyložených důvodů vyhověno, není dána, a to ačkoli judikatura (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17.12.2013, sp.zn. 22 Cdo 816/2013) dovodila, že naléhavý právní zájem na určení vlastnického práva má žalobce i v případě, že je sice zapsán v katastru nemovitostí jako vlastník sporné nemovitosti, avšak žalovaný tvrdí, že vlastníkem je ve skutečnosti on sám, resp. mezi účastníky je vlastnictví nemovitosti sporné. Soud I. stupně též správně poukázal na skutečnost, že správce konkursní podstaty není účastníkem řízení ve věci samé, a povinnost, jejížž uložení správci se žalobce domáhá, není pouhou součinností při splnění povinnosti účastníka – úpadce, ale samotnou povinností k plnění, kterou by v čistě teoretické rovině bylo možné správci uložit, pokud by řízení bylo vedeno proti němu (k tomu srovnej Drápal, I., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I Komentář, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, 443 s.).

Z vyložených důvodů shledal odvolací soud napadené usnesení soudu I. stupně věcně správným, a proto je dle § 219 o.s.ř. potvrdil.

K námitkám žalobce uplatněným v odvolání, že Obvodní soud pro Prahu 2 jeho návrhu na nařízení předběžného opatření ve vztahu k nemovitostem v k.ú. Vinohrady vyhověl, je třeba uvést, že k usnesení uvedeného soudu ze dne 27. února 2013, č.j. 18 C 422/2014-134, nemohl odvolací soud ve smyslu § 75c odst. 4 o.s.ř. přihlížet. Nicméně odvolací soud považuje za potřebné uvést, že ve věci řešené Obvodním soudem pro Prahu 2 je situace odlišná, neboť v řízení o určení vlastnictví, v jehož rámci bylo předběžné opatření nařízeno, je žalovaným správce konkursní podstaty, nikoli tedy úpadce sám, jak je tomu v projednávané věci.

O náhradě nákladů řízení odvolací soud nerozhodoval, neboť o nich bude rozhodnuto ve smyslu § 145 o.s.ř. až v souvislosti s rozhodnutím o věci samé.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. g) o.s.ř.)

V Praze dne 28. dubna 2015

Mgr. Lubor Veselý , v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Farkašová, DiS.

